

کرکیت غم

گاگریوه‌های بختیاری

www.ketab.ir

کوکب حاتمی

سرشناسه	: حاتمی، کوکب، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدید آور	: کرکیت غم / کوکب حاتمی.
مشخصات نشر	: شیراز: ره آورد هنر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: [۶۹] ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س. م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۱۵-۰۳-۱ ریال ۳۵۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
عنوان دیگر	: گاهریوه های بختیاری
موضوع	: شعر لری -- مجموعه ها
موضوع	: Lori poetry -- Collections
موضوع	: شعر لری
موضوع	: Folk poetry, L
موضوع	: شعر لری بختیاری
موضوع	: Folk poetry (akhti)
موضوع	: شعر فارسی -- قرن -- ترجمه شده از لری
موضوع	: Persian poetry -- 20th century -- Translations from L
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ / ۲۴۳ / ۲۸۱ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۹ / ۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۲۷۲۶۳

انتشارات ره آورد هنر

شناسنامه کتاب

عنوان: کرکیت غم / گاهریوه های بختیاری

سروده: کوکب حاتمی

ناشر: ره آورد هنر

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۵

چاپ و صحافی: شمیم

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۱۵-۰۳-۱

انتشارات ره آورد هنر: شیراز: بازار انقلاب، سری اول، لاله ۲ پلاک ۷۹

Email: Rahavardehonar@yahoo.com

تلفن: ۲۲۹۵۱۱۸ - ۰۷۱۱ / همراه: ۰۹۱۷۳۱۰۲۲۷ / دوزنگار: ۲۲۷۶۸۳۳

فهرست

۷	مقدمه
۱۳	در وصف حال حضرت زینب (س)
۱۵	در وصف شهید
۱۹	در وصف جدایی و ناملایمات روزگار
۲۹	در فرغ پدر، برادر، پسر
۵۴	در غم مادر
۶۳	در وصف یتیم

مقدمه

غم و شادی دو پدیده و واقعیت مهم در زندگی اجتماعی ما انسان‌هاست که بنای اولیه عادات و رسوم و باورها و آیین‌های بسیاری گشته که در طی گذر زندگی مردم دنیا در پیوند و ارتباط می‌باشند و هر طایفه و قوم در کشورهای مختلف به نحوی آنرا بروز می‌دهند از جمله ما بخت‌ری‌ها، که قدیمی‌ترین قوم ایرانی هستیم و از دیرباز به سنن و رسوم گذشته خود وابستگی و تعلق خاطر فراوانی داریم و سور و سوگ در زندگی مان جایگاه ویرای دارد بلاخص سوگ و عزاداری که مهمترین و مفصل‌ترین و پرهزینه‌ترین نه‌است که بخاطر تجلیل و نکوداشت مقام درگذشتگانمان انجام می‌دهیم به بیار حائز اهمیت و مورد توجه در میان ما می‌باشد و برای انجام این رسم مهم و آیین‌های گوناگونی متداول است که یکی از اینها (گاگریوه) (یا گریوه) خوانی می‌باشد.

گاگریوه‌ها سرودهای غمناک و جانکاه هستند که عزاداران و سوگمندان به هنگام ماتم به همراه شیون و رازن با گویش محلی می‌سرایند و زنان که نقش مهمی در عزاداری دارند آنرا به صورت کر و همخوانی اجرا می‌نمایند.

وجه تسمیه گاگریوه یا گوگریوه یا آواز حزن انگیز با توجه به معنی و مفهوم آن می‌توان نظرات و معانی مختلفی را ابراز نمود که یکی از این نظرات گاه‌گریوه یعنی گاه که ریشه در زبان کهن ایران باستان دارد و اصل آن گات به معنی سرود می‌باشد و گاه‌گریوه به معنی سرودهای گریه‌آور که به هنگام گریه می‌سرایند از نگاه دیگر گاه گویش محلی به معنی

بزرگ و طولانی که اجرای این سرودها در مراسم عزا بسیار طولانی هستند.

گوگریوه هم به معنی بگو و بگریو (بگو و گریه کن). این شیوه عزاداری که بیشتر در مراسم زنانه مرسوم است بدین صورت که ابتدا یکی از زنان سرشناس و معروف و دارای صدای رسا چند بیت می‌خواند و زنی دیگر پاسخ می‌دهد و دیگران گریه می‌کنند و به طریقه دیگر هم یکی از زنان مصری از بی‌بی را با آواز می‌خواند و زنان دیگر به صورت همخوانی بیت را ادامه می‌دهند. این همخوانی ادامه می‌یابد تا سی‌الی چهل بیت. گاگریوه پیشینه سردیر و کهن در بختیاری دارد که بخشی از فولکور ادبیات شفاهی و فرسنگ نامیده بختیاری‌هاست و کمتر فرد بختیاری است که با آن آشنایی نداشته باشد و هیچ مراسمی یافت نمی‌شود که گاگریوه‌خوانها در آن حضوری پررنگ نداشته باشند.

این اشعار فولکوریک و ادبیات عامیانه که سینه به سینه و نسل به نسل به ما رسیده در بختیاری بیت نامیده می‌شوند و با کمی تفاوت در دنا نشینان بویراحمدی و اشتران نشینان خرم‌آباد نیز مرسوم است که سراینده و زمان رواجشان بر کسی معلوم نیست.

این اشعار به هنگام اتفاقاتی از قبیل جنگ‌ها و درگیری‌ها و کشمکش‌های قومی و قبیله‌ای از سوی سرایندگانی که بعضی بی‌سواد هم بوده‌اند سروده شده و نسل به نسل منتقل گشته و ویژگی بارز این سروده‌ها و گاگریوه‌ها چنان انعطاف‌پذیر هستند که آنها را با تغییر نام و